

Dopresan 2007

Av Karl-Erik Tysk

Jag åker på kvällen den 9 augusti från Kungsgården och övernattar på Arlanda. Jag skulle egentligen ha haft sällskap med Lolo och Christina Sturén till deras barnbarns dop i Kachovka. Men Christina har blivit akut sjuk och Lolo skall i morgon bitti själv komma över till Arlanda och ge mig den dopkittel i koppar som jag skall ta med mig till Ukraina.

Fredagen den 10 augusti

När jag checkar in på morgonen lyckas Lolo tack vare sitt Eurobonus Guld få med dopkitteln utan att behöva betala något extra. Det enda som nu kan hända är att någon i den ukrainska tullen sätter sig på tvären. Efter mellanlandning i Riga går färden vidare mot Odessa. Formaliteterna i tullen går helt utan problem. Visserligen syns kitteln alldeles utmärkt på röntgenbilden men ingen ställer den minsta fråga. Jag behöver alltså inte förklara mig utan kan gå ut till den väntande bilen och lasta in dopkitteln. En av Chumaks chaufförer väntar och tar mig vidare till Carl Sturéns villa vid Dnjepr i Kachovka. Denna chaufför är inte så pratsam, så vi sitter tysta under det mesta av färden.

På kvällen strax innan det är dags att gå och lägga sig ser vi på en valdebatt i TV nere hos vaktmanskapet som håller till i källaren. En av Carls vänner har ansvaret för just det programmet. Han har just bytt ut debattledaren. Men valdebatter är sig ganska lika och efter en stund tröttnar vi, även om debatten rent tekniskt håller en ganska hög standard.

Lördagen den 11 augusti

På förmiddagen tar jag en promenad i närområdet. Där finns bland annat en park med ett monument över krigets offer. Det är förvånansvärt välkött. Men också påtagligt sovjetiskt. Det kanske inte är så konstigt, eftersom det fosterländska kriget på ett lika underligt som intimt sätt är sammanvävt med den kommunistiska regimen.

Krigsmonumentet

Jag går också ner till Dnjeprstranden också sätter mig på en av stenarna. Det är varmt i solen,

även om vinden bara är ljum och i jämförelse med resten av luften nästan känns kall. Härifrån har man en vacker utsikt uppströms Dnjepr mot vattenkraftverket i Kachovka. Floden är här betydligt renare än i vattenreservoaren, eftersom föroreningar sjunker till botten där, medan det klarare vattnet hittar vägen förbi turbinerna.

Utsikt mot vattenkraftverket

På eftermiddagen är det dop av Tanjas och Carl Sturéns son *Mark Olof*. Mark står i dopkitteln och jag begjuter hans huvud med vatten i Faderns och Sonen och Den helige Andes namn. Faddrar är Falk Nebiger och Zjanna Vasjko. De hjälper till med textläsning och bön. Efter dopet äter vi en utsökt middag i trädgården. Menyn är sexrätters.

En smekning för Mark

Under måltiden sitter jag bredvid Carls svärfar, som är gammal officer. Han är inte direkt någon vän av president Jusjtjenko. Så småningom kommer vi in på det politiska läget i Ukraina. Det som hos denne officer just nu engagerar tankarna är president Jusjtjenkos avsikt att förklara den gamle upprorsgeneralen Roman Sjuchevitj för Ukrainas hjälte. Det har utlöst en storm av protester från både Ryssland, kommunistiska och judiska organisationer. Carls svärfar har med sig en liten skrift av professor Anatolij Tjajkovskij där denne vill visa att

Sjuchevitj faktisk utförde de dåd han anklagats för men samtidigt blivit frikänd för av en internationell kommission.

Roman Sjuchevitj (1907-1950) blev tidigt aktiv i motståndsrörelsen i den del av västra Ukraina som tillhörde Polen. Under kriget samarbetade han med tyskarna för att bekämpa den sovjetiska ockupationen av Ukraina. I juli 1941 dödades över 4 000 judar i pogromer i Lviv och andra västukrainska städer. Gruppen Nachtigall som leddes av Sjuchevitj anklagades för att ha tagit del i dessa pogromer. En internationell kommission undersökte dessa anklagelser och kunde 1960 konstatera att de inte kunde finna någon reell grund för dem. Efter kriget fortsatte Sjuchevitj kampen mot den sovjetiska ockupationen och stupade så sent som den 5 mars 1950 i en strid nära Lviv.

Det är klart att en sådan person som Sjuchevitj blir omstridd och ifrågasatt av dem som har sina sympatier hos det forna Sovjetunionen men också av judiska grupper. Storpolitik blir det när Ryssland ser Sjuchevitjs upphøjelse till Ukrainas hjälte som ett tecken på stöd för antisemitismen.

Det bör dock noteras att judiska ledare vägrat att ta emot ukrainska belöningar bland annat på grund av fallet Sjuchevitj. Tendenser tycks också finnas till en ökad antisemitism i det nuvarande Ukraina.

Mitt i detta marginella samtal som jag för med Carls svärfar pågår naturligtvis dophögtiden men trevlig samvaro och många tal.

En stolt far håller tal

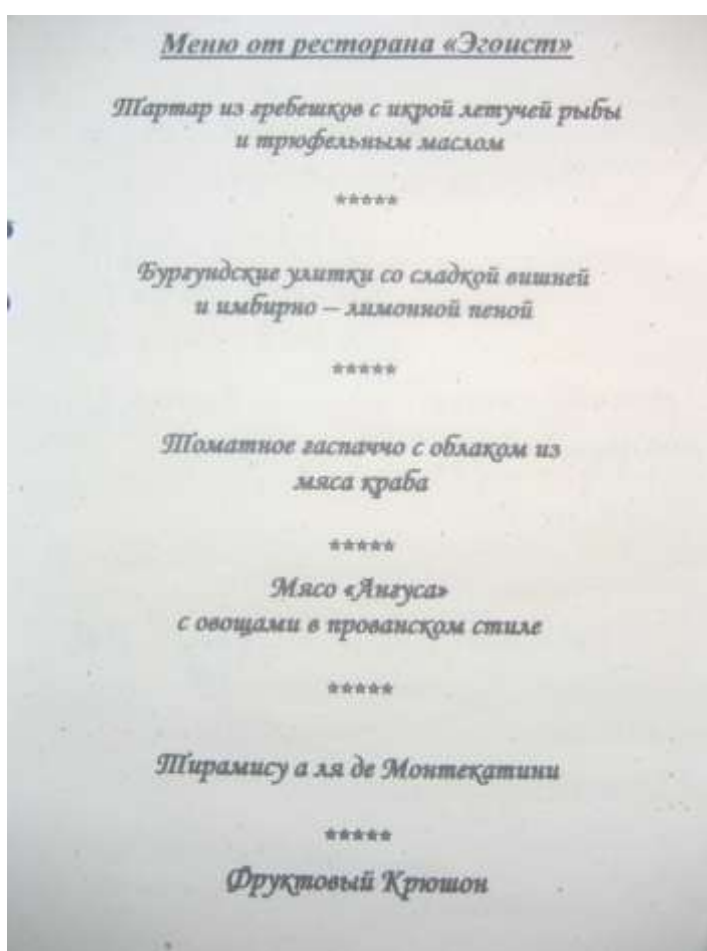

Mark är törstig i värmen

En fläck på dopbarnets skjorta torkas bort

Så här ser den inbjudande menyn ut. Huvudrätten är nötkött med grönsaker i provensalsk stil.

Söndagen den 12 augusti

Jag får skjuts till Gammalsvenskby på förmiddagen. Jag åker först till Lilija och Roman Kozak. Jag har med mig en del gåvor från Lollo Sturén som jag skall dela ut till byborna som hjälp till reparationer efter stormen som drabbade dem i juli. Därför går dagen åt till en rad hembesök. Jag hälsar på Milita och Gustav, Anna Annas och Maria Norberg, Elsa Kozenko och Emma Utas samt Lisa Kravtjik.

Just nu anar jag inte att det är sista gången jag ser Gustav Annas och Lisa Kravtjik. Nästa gång jag kommer skall de vara borta.

Värmen i byn är inte lika intensiv som den var i juli. Det är inte utan att man saknar den.

Lilija (Malmas) Kozak

Roman Kozak

Det verkar som om det som skadats i ovädret den 24 juli är reparerat. Det syns i alla fall inga spår efter stormens härjningar. Det tycks också som om kostnaderna varit överkomliga. Lollo Sturéns pengar täcker i stort sett det man lagt ut.

Måndagen den 12 augusti

På morgonen åker jag tillbaka till Odessa för vidare transport till Riga och Stockholm. Innan vi åker iväg hinner jag med en liten promenad och passerar då vad vi på svenska möjligen skulle kalla en återvinningsplats. Soptunnorna är överfulla men det kan de många gånger också vara i Sverige. Vad som är förvånande är kanske att så mycket avfall ändå ligger här. Längst de ukrainska vägarna ser man fortfarande tonvis med utspridda sopor, framför allt plastpåsar och plastflaskor. Det kommer att ta några år innan den ekologiska medvetenheten blir en naturlig del av vardagen. Kontrasten till Carls välordnade hem är självklart oerhörd.

Samhällets baksida

Så är det dags att ta avsked av familjen.

Mark på måndagsmorgonen

Väl framme i Odessa är det bara att embarkera planet till Riga och sedan ta sig vidare till Arlanda.